

se je začela majati tudi vrednost našega denarja. Padala je in pada, dokler se odločilni krogi zopet ne sporazumejo, vsaj za nekaj časa.

Kdor opazuje vse to nezdravo pehanje za osebne, strankarske koristi, bi moral večkrat skoro obupati, ali se bo to kedaj zboljšalo in uredilo. Pa spomnimo se Kičenerjevega prerokovanja, pomislimo, da so razmere v mnogih drugih državah še hujše, in potolažili se bomo nekoliko. Potolažili se bomo toliko laže, če sami storimo svoje dolžnosti, ker bomo imeli vsaj zavest, da nismo sami krivi teh žalostnih razmer.

## Na naslov naše vlado!

Marsikod po Sloveniji se čujejo glasovi, kako je v naših obmejnih krajih mogoče, da nemštvo kljub novim razmeram še vendar tako drzno dviga glavo in da se doslej še niso iztrebila razna gnezda, ki se v njih vali najstrupenejša nemško-nacijonalna iredenta. Ti očitki so morda na videz opravičeni in ni čuda, da se opazovalcem, ki ne poznajo krajevnih razmer, zdi marsikaj v tem oziru neumljivo.

Nimamo namena, da globlje razmotriva- mo o opravičenosti ali neopravičenosti teh očitkov, vendar lahko rečemo, da gre delo stalno naprej. Kolikor pač pripuščajo krajevne razmere in opora, ki jo imamo v mero- dajnih višjih mestih. Tak korak naprej je storil slovenski Ptuj ob zadnjem občnem zboru tukajšnjega nemškega Musikvereina.

To društvo bi moralo imeti izključno kulturni namen. Da ne bi nam mogli naši sodržavljani nemške narodnosti očitati, da jih mi v svoji barbarski nekulturnosti oviramo pri njih prosvetnem delu, jim doslej nismo kratili njih „pravice.“ Toda ta nemški kulturni zavod je bil vse prej nego torišče za gojenje glasbe. Zbirali so se v njem elementi, ki jih družijo ena ideja, to je skrito sovraštvo do vsega, kar ne diši po nemški krvi, in odpor proti naši državi. V društvu se je sistematiko gojila najodločnejša iredenta; njegovi člani so stalno v zvezi z bojnimi društvi v Nemški Avstriji, skratka, človek ima vtis, da je društvo zbirališče ogleduhov, ki, na zunaj prijazni, lojalni in dobrodušni, s svojim subverzivnim delom preračunjeno izpodkopavajo našo samostojnost. A svaka sila do vremena. Temu je bilo treba storiti konec.

Da dobimo Slovenci v društvu primeren vpliv, smo zahtevali zastopstvo v odboru in koncesijo, da sme začasno obstojati v društvu še poseben nemški oddelek, kjer bi lahko gojili glasbo člani in deca nemške narodnosti, dokler še niso zmožni slovenščine. Nemci so to našo kulantno zahtevo v svoji znani skromnosti odklonili, da, še več: drznili so si celo zabraniti Slovincem vstop v društvo. Naznanili smo jim nekaj dni pred občnim zborom pristop kakih 150 slovenskih članov, pripadajočih vsem slojem ptujske inteligence. Odgovorili so nam, da društveni odbor o sprejemu teh članov ne more sklepati, češ, da mora biti vstop po pravilih javljen najmanj 14 dni

in prodajam to blago in prav dobro razumem kupčijo.“

Gospod načelnik je molče poslušal Mihca in ko je ta svoj govor končal, mu je ponudil stol, na katerega se je vsedel.

Potem vstane gospod in prinese iz omare steklenico žganja, od katerega Mihcu nalije kupico. Mihcu so se, ko je zagledal žganje, zažarele oči. Potem gospod Mihca nagovori: „Tukaj pij, kolikor duša drži! Veseli me, da si prišel, ker vidim, da mi novi konzum mnogo dela povzročuje, kterege ne bom mogel sam opravljati. Premišljeval sem že sem in tja, kje bi dobil spretnega pomagača ali komija, torej si ravno prav prišel. Sprejemem te drage volje, ker si rokodelce in vrh tega še dobro razumeš kupčijo.“

Mihce od veselja ni znal, kaj bi storil, poljubil je načelniku roko ter na njegovo zdravje izpraznil kupico, katero mu je ta

pred občnim zborom. Te določbe pa v društvenih pravilih ni. Gospodje Nemci so se torej grdo zlagali. Ta laž jim je bila le sredstvo, da se izognejo iz zadrege, v dokaz temu je dejstvo, da društveni odbor ni sklepal niti o vsprejemu onih slovenskih članov, ki so bili prijaviili svoj pristop že mesece pred občnim zborom.

Ko se je ugotovilo, da omenjene določbe v pravilih ni, smo pozvali vladnega komisarja, naj zahteva od društva strikten odgovor, ali misli odbor sklepati o našem sprejemu, ali ne.

Tudi na ta poziv so negativno odgovorili. Slovenci, ki smo imeli nemen, da vstopimo v društvo, smo se udeležili občnega zbora dne 2. t. m. Bilo nas je kakih 170. Navzoč je bil tudi vladni komisar. Pred početkom dnevnega reda smo pozvali odbor tretjič, naj sklepa o našem sprejemu.

Na slovensko stavljeno zahtevo je društveni predsednik prof. Kasimir odgovoril nemško. V opravičilo, da govori nemško, je navedel, da sicer razume slovenski toliko, kolikor je potrebno za občevanje z navadnim človekom, da pa ni vaje slovenskemu občevanju z boljšimi krogi. V nadaljnjem izvajanju mu je zdrknil z jezika ta-le stavek: „V občevanju s slovensko inteligenco se vedno poslužujem nemščine in tako mi ni treba drugega deželnega jezika.“

Toda ne dovolj tega, vrgel nam je še v obraz, da nas po pravilih sicer lahko sprejmo, toda, da niso primorani, vsled česar to tudi ne store.

Na to izjavo smo slovenski udeleženci pozvali komisarja, da zberovanje zaključi in razpusti, ker ne pustimo, da bi se v očigled nesramni žalitvi nas vseh vršil zbor dalje. Vladni komisar je vpošteval rastoče razburjenje in je videč, da je nadaljevanje faktično nemogoče, občni zbor zaključil.

Slovenski zborovalci se kljub temu niso razšli, dokler odbor ni zagotovil, da izroči ključke do društvenih prostorov vladnemu komisarju.

Impertinenca, s katero si upa danes naduti Nemeec imenovati slovenščino „drugi deželni jezik“, je tako gorostasna, da mora človeku sapa zastati, če to čuje. Iz te nesramnosti se jasno vidi, kak duh vlada v teh ljudeh in kako nemogoče jim je, otresti se avstrijskega načina in prilagoditi novim razmeram.

Ti ljudje smatrajo današnji državni jezik še vedno po starem kopitu za drugi deželni jezik. S tem za nas dragocenim priznanjem razgalili so se Nemci v vsej svoji ostudni goloti in razkrili so nam vso laž namišljene lojalnosti in odkritosrčnega mišljenja napram jugoslovanski državi.

„Hic Rhodus, hic salta!“ kličemo naši vladi.

Tu ima sedaj priliko, da z vso brezobzirnostjo razprši to gnezdo strupenih sršenov. Ni pričakovati, da bi Nemeec, ki je nekoč vihtel bič nad našimi glavami, presedlal v svojem mišljenju. On se smatra še nadalje za „Herrenvolk“ in pri njem ne izda ne gladenje, ne božanje, ampak treba je, da iz naših rok zažvižga bič okoli njegovih ušes.

zopet napolnil. Žganje in obljubljeni služba ste storili svojo dolžnost.

Mihce je postal zgovoren, kakor bi bil že v konzumu in tam prodajal mišje pasti in druge svoje izdelke.

Gospod načelnik še ga je seveda bolj pohvalil. Slednjič, ko je izpraznil že tretjo kupico, je začel pripovedovati tudi o svoji ženi Marici, ktero ima tam daleč na Ogrskem v svoji domovini. — Prosil je načelnika, da bi mu dovolil tudi svojo ženico s seboj pripeljati, ker mu ona pri njegovih izdelkih lahko veliko pomaga. Gospod je nekoliko časa molčal, potem pa Mihcu naročil, naj se nemudoma vrne v svojo domovino. Tam naj za preselitev vse uredi in naj čaka, dokler ne dobi poziva, da pride s svojo Marico h konzumu v službo.

Mihce je izročil svoje blago načelniku, kateri mu je na pot še dal steklenico žganja,

Potem bo videl, kakšen okus ima „pravica“, ki jo je bil vajen on deliti nam.

Pozivljamo vlado z vso resnostjo, da začne s korenitim pometanjem. Dela za metlo je dovolj. Razen Musikvereina imamo v Ptuju še izključni nemški Gesangverein, Deutsches Vereinshaus in požarno brambo. Vsa ta društva delujejo v svojem smislu kulturno, t. j. rujejo proti državi in vzgajajo zaprisežene sovražnike naše domovine. Gesangverein-ovci gredo v svojem navdušenju za falirano Avstrijo tako daleč, da si zakrožijo včasih „O, du mein Österreich“, požarni brambovci zahtevajo od slov. gasilske zveze za svoje društvo tevtonski poveljevalni jezik in nemško dopisovanje. Vsega tega se jih mora odvaditi. Razpoloženje med ptujskim prebivalstvom je tako, da si bo samo očistilo hišo, če ne najde odmeva pri vladi.

## Gospodarstvo.

### Bodočnost našega vinarstva.

Vinarstvo v Jugoslaviji, posebno papri nas v Sloveniji se nahaja očevidno pred težko krizo, ki bo izbruhnila ob prvi boljši vinski trgatvi, torej mogoče že prihodnjo jesen.

Kriza, ki stoji na vidiku, bo nastala vsled nadprodukcije vina. Da nastane ta nadprodukcija, ni treba ravno bogve kako bogate vinske letine. Pomisliti moramo namreč, da se nahajajo še precejšnje množine vinskega pridelka letnikov 1918 in 1919 v naših kleteh in da, posebno navzlic precej dobri sadni letini, že ena srednja trgategv lahko povzroči nadprodukcijo vina.

Vsaki nadprodukciji pa sledi padanje cen dotičnega pridelka in nevarnost je zelo velika, da pod današnjimi razmerami padejo vinske cene tako močno, da ne bodo niti od daleka kriti pridelovalni stroški.

Stagnacija v vinskem prometu je itak skoraj popolna. Vinske cene so padle v zadnjih dveh do treh mesecih za 50%; deloma skoro za 100% in so s tem že dosegle, ozir. prekoračile takorekoč višek pridelovalnih stroškov.

Stagnaciji v vinskem prometu so krive deloma vladne odredbe, ki so ovirale izvoz naših vin v Nemško Avstrijo tako dolgo, dokler ga ni naraščanje vrednosti naše krone napram nemško-avstrijski kroni popolnoma onemogočilo, deloma splošne življenske razmere.

Da je temu prišlo tako, pa smo si krivi največ sami, ker se vinorejci Jugoslavije nismo vedeli pravočasno strniti v močno strokovno organizacijo, ki bi imela voljo in moč vplivati na vlado in preprečiti pogubonosne odredbe in ovire izvoza našega vina v inozemstvo, na katerega smo zavezani z najmanj eno tretjino našega vinskega pridelka. Vinarski in sadjarski odsek Maribor, slov. kmetijske družbe v Ljubljani, kot edine korporacije v zaščito vinarstva v Sloveniji, je sicer storil svojo dolžnost, a vendar ni mogel doseči tega, kar bi lahko dosegla močna, vse vinogradnike predstavljajoča organizacija.

potem se je poslovil in se napolnil naravnost proti ogrski meji. Med potjo še mu je namisel prišlo, da ima žganje v žepu, ne pa v želodcu. Njegove misli so bile pri konzumu. Domov dospel je razlagal ženi svojo srečo, katero je tako dolgo iskal in vendar enkrat našel. Ker je Marici povedal, da bo tudi ona sprejeta pri konzumu v službo, se je ta od veselja razjokala; še večje je bilo veselje, ko je Mihce iz žepa potegnil žganje, katero sta potem skupno zaužila, govoreč o radodarnosti načelnika.

Potem sta od dne do dne pridno delala in imela sta že cele kupe izgotovljenih različnih stvari, pa vedno sta bila bolj vznemirjena, ker obljubljenega poziva ni bilo od nikod.

Tako sta čakala teden za tednom in mesec za mesecem, da bi se jima želja izpolnila.

(Konec sledi.)